

Overdenking Diaconessenkerk, 5 feb 2012 – bij Joh. 6: 1-15 en het verhaal over de Kinderbrug

Ds. Monique Maan

Verhaal over de kinderbrug: (geschreven door Max Bolliger)

Er woonden twee boeren bij een rivier,
de ene op de rechter- en de ander op de linkeroever.

In het water zwommen eenden en zwanen die blij waren dat de zon 'smorgens op- en 'savonds onderging.

Die eenden en zwanen zaten 'smorgens op de linkeroever en 'savonds op de rechteroever, lekker in de zon.

Maar de boeren waren jaloers op elkaar.

De ene zou liever op de rechter- en de andere op de linkeroever wonen.

Als ze 'smorgens aan het ploegen waren, stond de ene te schelden omdat het veld van zijn buurman in de zon en zijn eigen veld in de schaduw lag.

En als ze 'savonds hout hakten, stond de andere te schelden omdat de zon wel op het huis van zijn buurman, maar niet op het zijne scheen.

Ook de boerenvrouwen waren heel ontevreden. De ene 'smorgens en de andere 'savonds. Op een morgen toen de boerenvrouwen de was aan het ophangen waren, riep die van de rechteroever een lelijk woord naar die van de andere oever.

En toen ze 'savonds de was weer van de lijn haalden, riep die van de linkeroever iets lelijks terug.

Dat namen hun mannen niet!

Die verzamelden grote stenen en probeerden elkaar daarmee te raken, maar de rivier was zo breed dat de stenen hun doel misten en in het water plonsden.

De enige tijd dat het rustig en vredig was, was midden op de dag. De koeien, de paarden, de geiten en de schapen trokken zich in de schaduw terug, en de boeren met hun vrouwen deden een dutje onder een appelboom - de een op de linker, de ander op de rechteroever.

De kinderen van de boeren zaten zich aan de waterkant te vervelen. De een keek naar de linker-, de ander naar de rechteroever.

Ik wou dat ik een eend was, dacht de een.

Ik wou dat ik een zwaan was, dacht de ander.

Op een mooie dag, toen de kinderen weer eens bij de rivier kwamen, was het water gezakt en er waren zoveel stenen te voorschijn gekomen dat de kinderen van de ene op de andere konden springen.

Ze waren allebei tegelijk middenin de rivier.

Ze keken een hele tijd naar elkaar, blij omdat ze kinderen waren, de één een meisje, de ander een jongetje.

Ze zingen op een grote steen zitten, en keken naar de eenden en de zwanen.

Toen gingen ze elkaar verhaaltjes vertellen, verhaaltjes over de linker- en over de rechteroever.

Het meisje en de jongen vonden elkaar zo aardig dat ze elke middag van de ene steen op de andere sprongen en samen in het midden van de rivier gingen zitten.

De ouders vroegen zich af hoe het kwam dat hun kinderen dingen wisten die ze zelf nog nooit gehoord hadden. Maar op een dag, toen het heel lang geregend had, hielden de kinderen op met verhaaltjes vertellen en ze waren ook niet vrolijk meer.

Het water in de rivier was weer gestegen en de Kinderbrug was verdwenen.

Toen kwamen de ouders eindelijk achter het geheim van hun kinderen.

Ze begonnen erover na te denken.

En toen ze lang genoeg gedacht hadden, besloten ze – samen met de kinderen – van de overgebleven stenen een Brug te bouwen.

Een Brug, zo prachtig rond, als de boog die de zon aan de hemel beschrijft.

Overdenking:

Een project dat zich richt op kinderen die wonen in asielzoekerscentra.

U kunt zich voorstellen dat er achter één zo'n zinnetje een wereld schuilgaat.

Kinderen die hier naartoe gekomen zijn, vanuit allerlei verschillende, maar wel vaak onveilige situaties, waarin ze meestal ook allerlei narigheid hebben meegemaakt.

Je zult je huis maar kwijt zijn, je dorp moeten verlaten, mensen die je dierbaar zijn verliezen, geconfronteerd met oorlog en de hardheid van mensen.

En dan volgt hier in een nieuw en onbekend land, nog de onzekerheid of je mag blijven of niet – en dus hoe je toekomst eruit zal zien.

Het kan niet anders of dat doet veel met een kind.

Het maakt ze te snel volwassen, en het tast te vaak hun vertrouwen in het leven en in mensen aan.

En de stichting waarvoor we geld gaan inzamelen, zet zich er dan ook voor in om de kinderen weer kind te laten zijn.

Op de site van 'de Vrolijkheid' staat het omschreven met woorden als: troost geven, afleiding bieden, en met allerlei activiteiten stimuleren dat de kinderen weer vertrouwen krijgen in zichzelf en in anderen, dat de kinderen weer kunnen en durven geloven in hun eigen veerkracht en in hun kwaliteiten.

Bij de voorbereiding van vanmorgen hebben we met elkaar gezocht naar een Bijbelverhaal dat daarbij past – en we kwamen uit bij dat verhaal over de vijf broden en de twee vissen.

Ik denk een voor veel mensen bekend verhaal.

Je komt het ook een heel aantal keren tegen in de bijbel – er wordt maar liefst zes keer verteld over zo'n wonderlijke spijziging.

Markus en Matteus vertellen het elk twee keer, Lucas één keer en Johannes ook één keer. Zes versies met allemaal hun eigen accenten.

En dat is wel belangrijk om in gedachten te houden, want vaak vormen die verschillende verhalen zich in ons hoofd tot één verhaal – en dan verlies je die verschillen als vanzelf uit het oog.

Dat b.v. Johannes vertelt over een kind dat broden en vissen aandraagt, maar dat je dat kind bij Markus helemaal niet tegenkomt.

Dat Matteus in zijn eerste versie wel spreekt over vijf broden en twee vissen, maar in zijn tweede versie gaat het over zeven broden en een paar visjes.

Markus heeft het ook eerst over vijf broden en twee vissen en in zijn tweede verhaal over zeven broden en wat vis, en hij vertelt erbij dat de mensen al drie dagen bij Jezus zijn, terwijl het zich bij Johannes weer allemaal op één dag afspeelt.

In de meeste versies zegt Jezus tegen zijn discipelen: geven jullie de mensen te eten – en die opdracht ontbreekt nu weer precies bij Johannes.

En dat kon dus weleens van grote betekenis zijn voor wat Johannes ons wil vertellen.

Als je goed leest, dan ontdek je dat bij Johannes alle woorden en zinnen die zouden kunnen duiden op 'in beweging komen', 'omzien naar elkaar', 'eerlijk delen' – alles wat je daaraan zou kunnen verbinden, ontbreekt bij hem.

Het is bij Johannes geen verhaal over actie – het is bij hem eerder een verhaal dat mensen even stil zet.

Dat zegt: let op en heb aandacht voor wat hier gebeurt.

Mannen, vrouwen, kinderen, allemaal hebben ze zich verzameld daarbij Jezus aan het meer van Galilea.

Wie zijn ze eigenlijk?

Mensen, groot en klein, die nieuwsgierig zijn, die geraakt zijn door wat ze gehoord of gezien hebben van Jezus, mensen die op zoek zijn naar zin, naar leven, naar toekomst.

Mensen met honger in hun hart – maar na zo'n hele dag ook in hun buik.

En je ziet de discipelen wat onrustig rondlopen – want hoe moet dit nu, al die mensen, wie gaat voor ze zorgen, wie geeft ze te eten?

Al had je 200 keer denarie, dat wil zeggen: 200 keer een dagloon van die tijd, dan nog zou het te weinig zijn.

Kortom: dit wordt nooit wat!

En te midden van die onrust, komt er dan een kind naar voren.

Gelukkig maar dat er kinderen waren, daar bij het meer.

Want waar kinderen zijn, daar kan iets nieuws beginnen.

Kijk hem daar staan met zijn twee vissen en vijf broodjes.

Wie ermee aan het rekenen slaat, hoe dit in vredesnaam voldoende kan zijn voor al die mensen, die staat op het verkeerde been.

Rekenen is misschien wel verstandig, maar het gaat hier nu toch níet om een realistische kijk op de zaak – het gaat om geloven in het wonder, openstaan voor wat niet lijkt te kunnen.

Vijf broodjes en twee vissen voor duizenden mensen.

Je moet er kind voor zijn om daarmee naar voren te durven komen.

Volwassenen die durven dat niet, niet meer – stel je voor: je staat toch voor gek met dat kleine beetje!

Wij hadden het misschien maar gauw zo'n beetje in ons eigen kringetje verdeeld.

Maar dit kind komt naar voren, laat zich niet weerhouden door wat de mensen zullen zeggen – hij gelooft er in en geeft wat hij te geven heeft.

Is het een wonder dat Jezus later zal zeggen: Laat de kinderen tot mij komen, want voor hen is het koninkrijk van God...

En de mensen mogen allemaal gaan zitten in het groene, zachte gras.

Een mooi, rustig, vredig beeld – je hoort er de echo van psalm 23 in, waar David dicht: 'Hij, de Eeuwige, doet mij neerliggen in grazige weiden, het ontbreekt mij aan niets'.

Een messiaans visioen – dat hier werkelijkheid wordt, omdat er iemand is, een kind, dat wil delen en die zich geen zorgen maakt of er wel genoeg zal zijn én omdat er iemand is, Jezus, die dat naar waarde weet te schatten.

En niemand wordt teleurgesteld, want als er gedeeld is, zijn er maar liefst twaalf manden met brood over.

Een overvloed, zoals in op de bruiloft in Kana met de wijn.

Waar vertrouwen de leidende kracht is, daar is alles mogelijk.

Daar stroomt de wijn van het Koninkrijk en is het brood van het leven voorhanden.

Nogmaals, het begint dus met dat kind met z'n broden en vissen – het kind dat er op durft te vertrouwen dat zijn gave welkom en waardevol is.

En daarom aarzelt hij niet om te delen.

Je wenst het toch ieder kind, ieder mens toe dat hij /zij zo in het leven kan staan.

Niet beschadigd, niet geschonden, niet gekleineerd of bedreigd, maar frank en vrij met geloof in zichzelf en wat hij te bieden heeft.

En het komt goed.

Natuurlijk.

Twaalf manden met brood zijn er over – twaalf, hetzelfde getal als de stammen van Israel, hetzelfde getal als aantal discipelen, die later over de wereld zullen uitzwermen om het brood van het leven te delen met iedereen.

De verhalen van vanmorgen – zowel dat uit Johannes 6 als dat verhaal over de kinderbrug – zij vertellen ons hoe wonderen bij kinderen kunnen beginnen.

En daarom vonden we bij de voorbereiding deze verhalen ook zo passend bij het project dat vandaag begint.

Kinderen helpen om weer in zichzelf te geloven.

Kinderen laten ontdekken dat er ook volwassenen zijn die wel te betrouwbaar zijn.

Kinderen stimuleren om te vertrouwen op hun eigen kracht.

Het zijn de thema's van stichting de Vrolijkheid, en het zijn de thema's die in mijn beleving ook de ruggengraat van het geloof zijn – want het zijn thema's die symbool staan voor het messiaanse beeld waarvan het geloof, bij de gratie van Gods Geestkracht, leeft.

Behalve de start van het ZWO-project vieren we vandaag ook de bevestiging van Fen de Boer als diaken in onze wijkgemeente.

De ZWO-groep valt formeel ook onder de diaconie en ze hebben ook alles met elkaar te maken – zowel de diaconie als de zwo-groep hebben als opdracht en uitdaging om ons als geloofsgemeenschap iedere keer weer te bepalen bij de wereld waarin we leven.

En om steeds opnieuw dat messiaanse beeld van mensen in vrede en recht, levend te houden, en iedere keer als het dreigt te vervagen, het weer terug te halen op ons netvlies.

En mensen mogen het naïef noemen, om in een wereld waarin heel veel niet deugt, te blijven geloven dat het ook anders kan en dat het beter kan worden, maar het is een naïviteit die kracht geeft en vastberadenheid, een naïviteit die wonderen mogelijk maakt, en het gewoon voor zich ziet: mensen, groot en klein, vredig samen in het zachte gras.

Geen honger in hun buik.

Geen honger in hun hart.

Geen angst in hun ziel.

Laat het zo zijn!

Amen.